

Tudomány napi Phd konferencia 2016. november 15.

Az egyéni és a szervezeti önkéntesség
összefonódása és marketing vonatkozása

Csovcsics Andrea

Szegedi Tudományegyetem Közgazdaságtani
Doktori Iskola

csovcsics.andrea@eco.u-szeged.hu

Az előadás felépítése

- I. A téma megjelölése
 - A téma aktualitása
 - Kapcsolódási pont
- II. Elméleti áttekintés
 - Önkéntesség 4W modellje
- III. Primer kutatás
 - Kutatási cél
 - Minta bemutatása
 - Kutatási eredmények
 - Összegzés
- IV. Jövőbeli kutatási irányok
 - A motivációk beillesztése az önkéntesség életciklus modelljébe
 - A motivációk beillesztése a szervezeti önkéntesség életciklus modelljébe

I. A téma megjelölése

- Az önkéntesség népszerűsége hazánkban
 - Egyéni szinten
 - Vállalati szinten
- „Kötelező önkéntesség” (Sobus 1995)
- Kapcsolódási pont: egyéni és szervezeti önkéntesség kapcsolata

II. Elméleti áttekintés

- Erősödő verseny az önkéntesekért → jobb megismerés (Shye 2009; Wymer 2002)
- Önkéntesség 4W modellje (Bussel – Forbes 2002, 5.o.)
 - Marketing szempont

II. Elméleti áttekintés

- **What? - Az önkéntesség definíciója**
 - Konszenzus a fogalom tartalmáról:
 - ellátása nem kötelező jelleggel történik
 - ellenszolgáltatásban nem részesül az önkéntes
 - a tevékenység az önkéntes személyén kívüli személyre, csoportra vagy közösségre irányul (Gasiorek - Giles 2013; Wilson 2000)
 - CSEV:
 - a vállalat és annak dolgozói „visszaadjanak” valamit a társadalom számára (Brockner – Senior - Welch 2014).

II. Elméleti áttekintés

- Who? – Az önkéntes személye
 - Nem egy homogén csoport. (Wymer 1998)
 - Eltérések:
 - Családi háttér (Bussel - Forbes 2002)
 - Nem (Rohs 1986; Czike – Kuti 2005)
 - Belső jellemvonások (Suda - Fouts 1980; Wymer 2002; Goma-i-Freixanet 1995)
 - Számuk nehezen nyomon követhető.

II. Elméleti áttekintés

- Where? – Az önkénteskedés helye

- Kedvelt területek:

- Egészségügy
- Szociális területek
- Oktatás
- Kultúra
- Állat- és környezetvédelem
- Sport (Fényes – Kiss 2011)

- Nem kedvelt területek:

- Szenvedélybetegekkel, romákkal, más kisebbségekkel való foglalkozás
(Czike – Kuti 2005)

– Nem a nyugdíjasok és a diákok privilégiuma
→ CSEV

II. Elméleti áttekintés

- Why? – Az önkéntes motiváció
– Két megközelítés (Shye 2010)

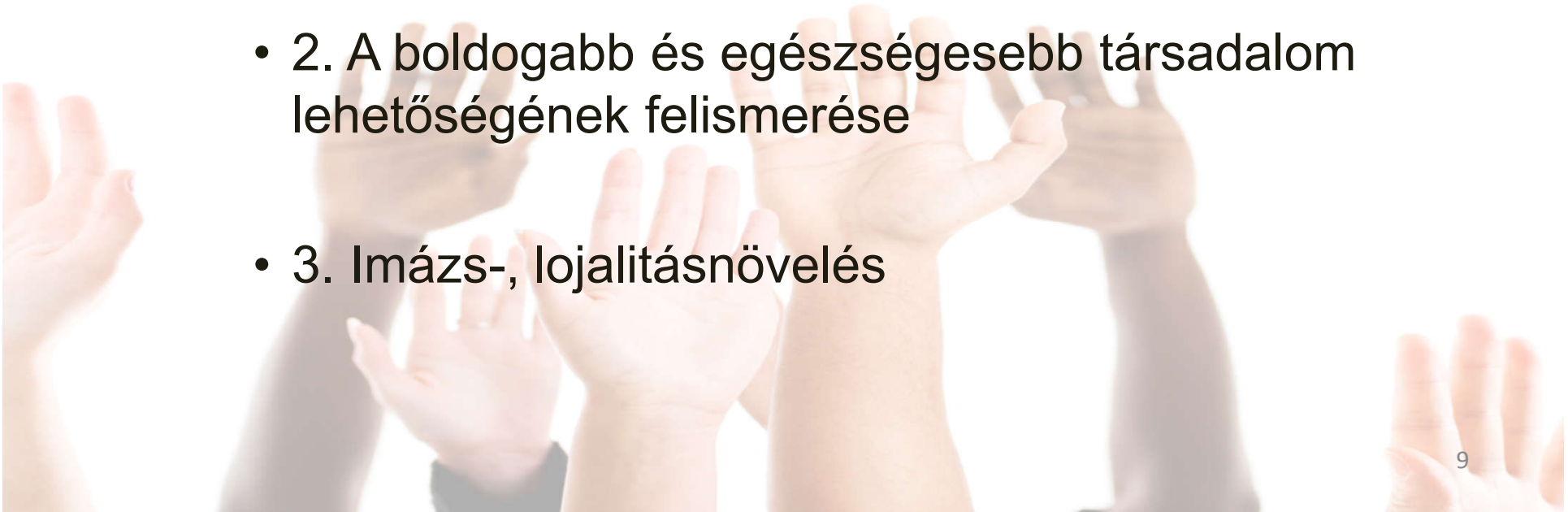
- 1. altruizmus
 - „Altruista teremtmény” (Titmuss 1971)
 - Jó érzés
 - Morális többlet

- 2. saját érdek, szükséglet-kielégítés
 - Kapcsolati háló építés (Meier - Stutzer 2008)
 - Büntudat, társadalmi nyomás (Andreoni 1990)
 - Személyes kompetencia fejlesztése
 - Presztízs (Olson 1965)

Esmond - Dunlop
2004; Fényes - Kiss
2011; Hetesi - Veres
2013; Pittermann
1973; Carpenter -
Myers 2010;
Andreoni 1990;
Bénabou - Tirole
2006; Ariel – Bracha
- Meier 2009;
Hustinx -
Lammertyn 2003

II. Elméleti áttekintés

- Why? – Az önkéntes szervezet motivációi
 - 3 motiváció csoport (Harsányi – Kuti – Török 2003):
 - 1. Társadalmi és erkölcsi felelősség, a segítségnyújtás okozta boldogság
 - 2. A boldogabb és egészségesebb társadalom lehetőségének felismerése
 - 3. Imázs-, lojalitásnövelés

III. Primer kutatás

- Kutatási célok
 - Az egyéni önkéntesség funkcióinak azonosítása
 - Motivációk feltérképezése
- Minta
 - 249 fő, 17-30 korosztályba tartozók
 - 73,1% nő, 26,9% férfi
 - 38,6%: középiskolai tanulmányok vége, 25,3%: BA/Bsc diploma, 8,8%: MA/Msc diploma
 - Mintaválasztás indoklása

III. Primer kutatás

1. Vélemények az önkéntességről

Mindannyiunknak segíteni kell másokon.	4,26
Az önkéntesség egy jó lehetőség arra, hogy visszaadjunk valamit a társadalomnak.	4,33
Vannak olyan társadalmi célok, amelyeket saját céljaim fölé helyezem.	3,00
Nem számít, hogy végzek-e önkéntes munkát, mert nem tudom megváltoztatni a világ problémáit.	2,26
Úgy érzem, a példamutató viselkedésem hatással lehet más emberekre.	3,87
Nem tudok ülni és várni arra, hogy a problémák maguktól megoldódjanak, tennem kell nekem is valamit.	4,31
Nincs időm más emberek problémáira a saját problémáim mellett.	2,22
Csak akkor vagyok érdekelt egy problémában, ha én is érzem a hatását.	2,36
A másoknak való segítségnyújtás károsabb, mintsem hasznosabb, hiszen mindig másra számítanak, nem magukra.	2,18
Véleményem szerint az állampolgároknak kellene megoldaniuk a jelenlegi társadalmi problémákat és nem ölebe tett karokkal ülni, hogy azok maguktól megoldódjanak.	4,21

III. Primer kutatás

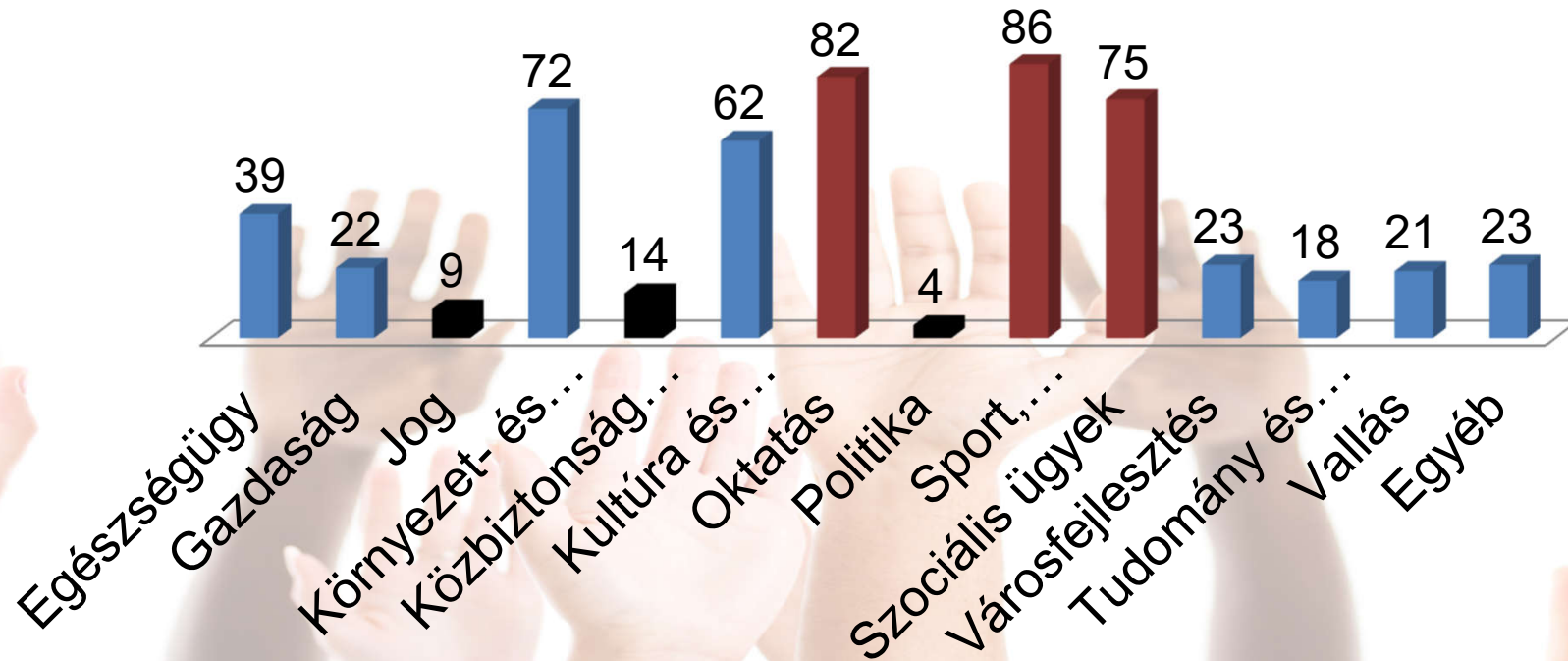
• 2. Önkénteskedési szokások

- (75,9% végzett már, 20% a jövőben nyitott erre, 4,0% a jövőben sem szándékozik) → n=189
- Első alkalom motivációja:
 - belső indíttatásból – 20%
 - baráti körömben látott tapasztalatok miatt – 20%
 - szimpatikus volt az adott civil szervezet tevékenysége, mely keretében első alkalommal segítettem – 39%
- Rendszeresség:
 - 48 fő havonta
 - 44 fő hetente
 - 21 fő naponta

III. Primer kutatás

- 2. Önkénteskedési szokások

Melyik területen végeztél már valaha önkéntes munkát?
(fő) N=189

III. Primer kutatás

- 3. Motivációk vizsgálata

Forrás: saját kutatás 2015

Motiváció kategória	Átlag
1. Környezet	
A barátaim is önkénteskednek	2.10
A családom is önkénteskedik	1.58
Az egyik példaképem is önkénteskedik	1.76
A vallásom ezt is diktálja	1.85
Morális kötelességnek tekintem	3.84
2. Tapasztalat	
Úgy érzem, fontossá tesz	2.97
Ez egy jó lehetőség az önkifejezésre	3.82
Ez egy nagyon jó tapasztalatszerzési forrás számomra	4.50
Ez egy új kihívás számomra	3.86
3. Szakmai fejlődés	
Ez egy jó lehetőség a szakmai fejlődésre	3.49
Beleírhatom az önéletrajzomba	2.79
Munkatapasztalatot szerezhetek	2.95
Fejleszthetem kompetenciáimat	3.86
Élvezni szeretném az önkéntesség nyújtotta előnyöket (pl. nyelvtanulás)	2.94

III. Primer kutatás

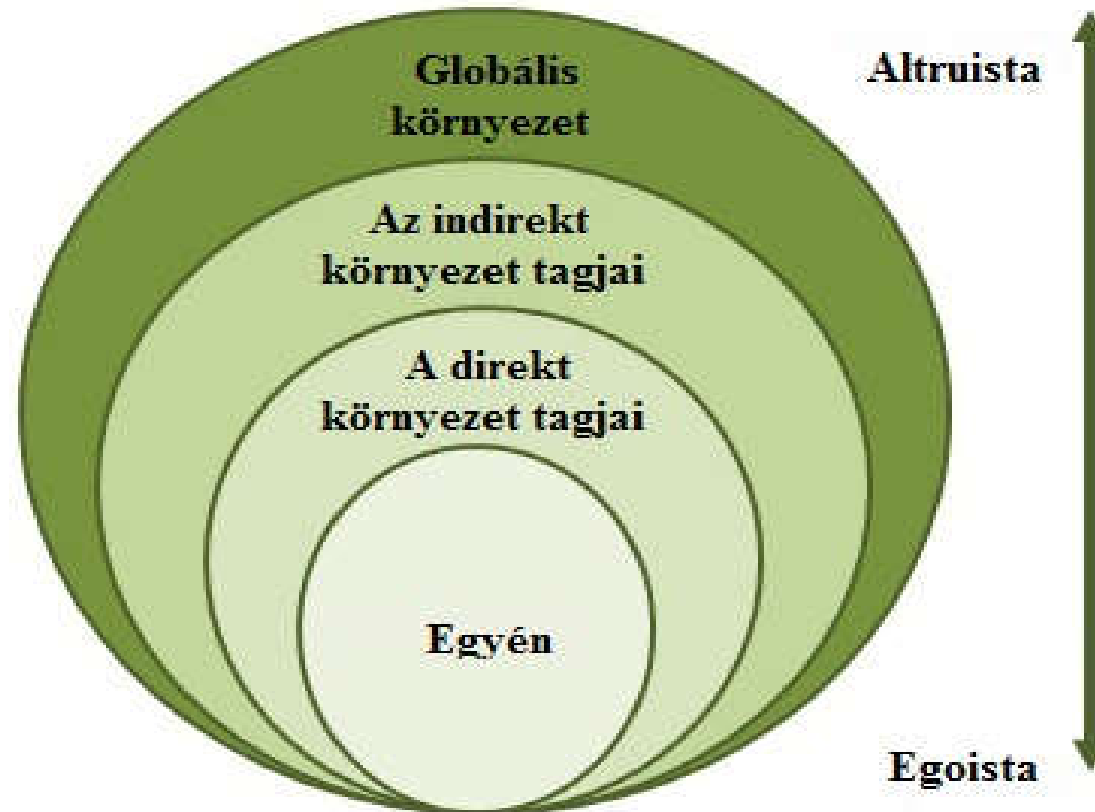
- 3. Motivációk vizsgálata

Forrás: saját kutatás 2015

4. Kapcsolatok	
Kapcsolatokat építhetek	4.01
Egy közösség tagja lehetek	3.96
Azt akarom, hogy mások megismerjenek	2.89
5. Tiszta altruizmus	
A segítségnyújtás öröme	4.15
Boldoggá tesz, hogy segíthetek másokon	4.45
Ezt várom el magamtól	3.32
Felelős vagyok a társadalmi problémák megoldásáért	3.48
Szeretném viszonzni a jót, amit másoktól kaptam	2.15
Szeretnék példát mutatni	3.75
6. Egyéb	
Szeretném elterelni a figyelmemet saját problémáimról	1.92
Bűntudatom lenne, ha nem önkénteskednék	2.10
Hasznosan tudom eltölteni a szabadidőmet	3.43

III. Primer kutatás

- Az önkéntes munka célcsoportjai

III. Primer kutatás

- Összegzés
 - Alacsony az elutasítók aránya
 - Magas a napi szintű önkéntes munkavégzés
 - Család gyenge befolyásoló hatása
 - Fiatalok esetében is dominálnak az altruista motivációk (eltér a magyar szakirodalmi forrásoktól)

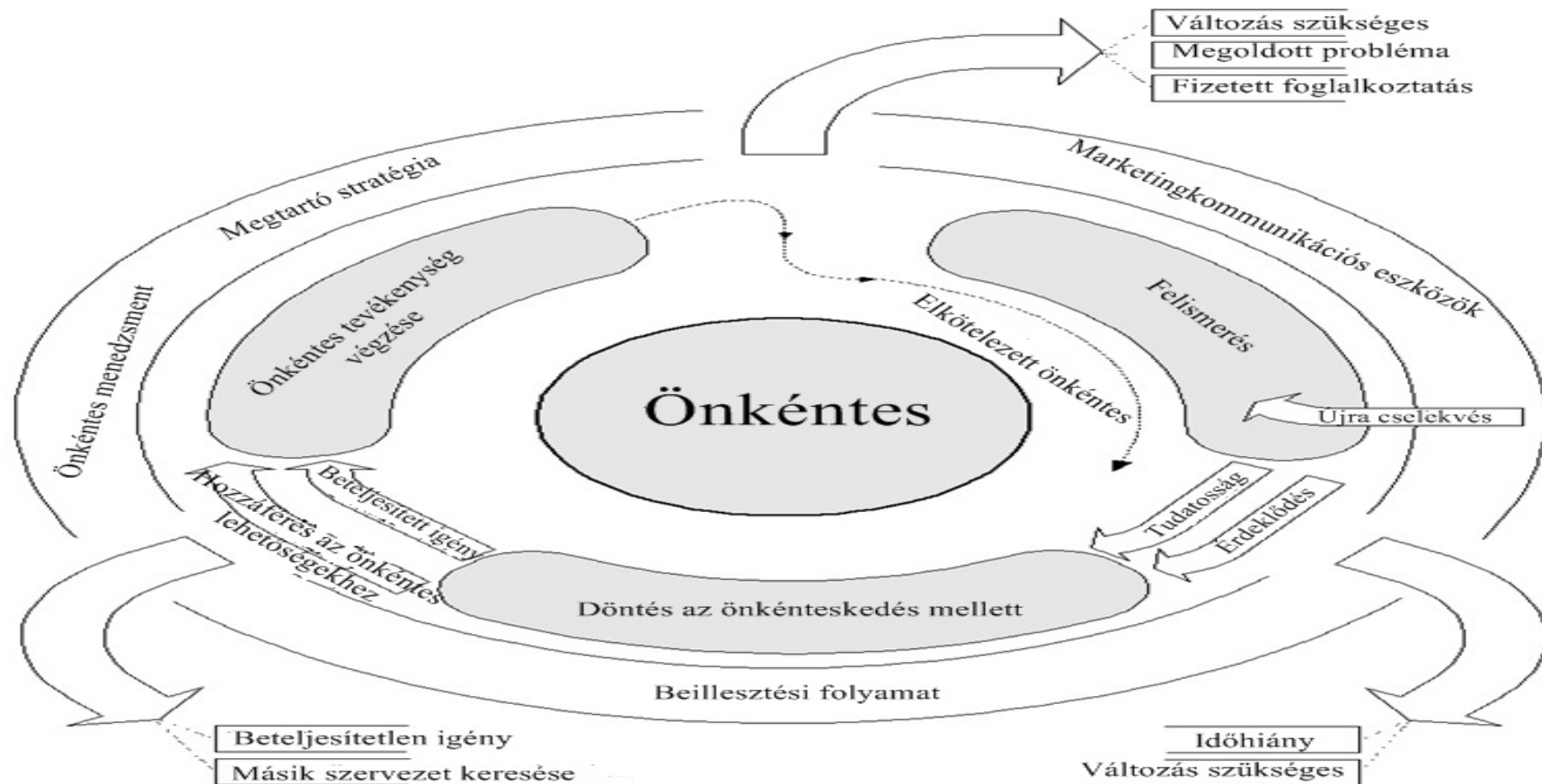
IV. Jövőbeli kutatási irányok

- Az egyéni és szervezeti önkéntesség párhuzamos vizsgálata a 4W modell alapján
- Kapcsolódási pont megtalálása
- Motivációk feltárása: a szervezetben dolgozó munkavállaló motivációi dominálnak, vagy a szervezeté (ezzel együtt a döntéshozóé)?
- Az (egyéni és szervezeti) önkéntességet végzőkben lezajló döntési folyamat lépései mögött álló motivációk beillesztése a modellbe

IV. Jövőbeli kutatási irányok

Forrás: Bussel – Forbes
2013

- A motivációk beillesztése az önkéntesség életciklus modelljébe

Köszönöm a figyelmet!

